

Participatieplan

Natuurbrug Westerheide

Oktober 2026 - Vastgesteld na projectgroep

Inhoud

1.	Inleiding.....	1
2.	Doelen participatieproces.....	1
3.	Kaders en randvoorwaarden.....	1
3.1	Participatieonderwerpen.....	1
3.2	Vastgesteld beleid en randvoorwaarden	2
3.3	Kaders voor participatie vanuit de provincie	2
4.	Doelgroepen / stakeholders	2
5.	Participatievormen	4
6.	Werkvormen.....	4
6.1	Participatievragen en werkvormen.....	4
6.2	Terugkoppeling voortgang.....	5
6.3	Aanvullende kansen op het participatieproces.....	5
7.	Resultaten en verankering	7
8.	Communicatie	7
9.	Organisatie	8
10.	Planning.....	8
11.	Evaluatie	8

1. Inleiding

De provincie Noord-Holland werkt aan de realisatie van natuurbrug Westerheide over de N525. Deze natuurverbinding draagt bij aan het versterken van natuurgebieden en het verbeteren van ecologische samenhang.

Vanaf 2019 is gewerkt aan de planvorming, inclusief een stakeholderanalyse en participatieaanpak. De participatie startte met een informatieavond op 12 februari 2020, waarin het project is toegelicht en reacties uit de omgeving zijn opgehaald. In de jaren daarna is de omgeving op verschillende momenten geïnformeerd en betrokken.

Na instemming van de stuurgroep met het schetsontwerp van de natuurbrug als basis voor verdere uitwerking, sprak de gemeenteraad van Laren een voorkeur uit voor een tunnel als alternatief. In 2022 en 2023 is de raad op verschillende momenten betrokken, onder andere via een excursie en raadsinformatieavonden. Naar aanleiding van zorgen over landschap en archeologie is aanvullend onderzoek uitgevoerd en advies gevraagd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). Dit leidde tot een ontwerpend onderzoek in 2024, waarin meerdere varianten zijn onderzocht. Hieruit zijn twee voorkeursvarianten voor de natuurbrug naar voren gekomen, die door de ARO positief zijn beoordeeld en waar de raad van Laren mee heeft ingestemd.

Eind 2025 is een samenwerkingsovereenkomst (SOK) gesloten tussen provincie, Goois Natuurreservaat (GNR), gemeente Laren en gemeente Hilversum voor de realisatie van de Natuurbrug Westerheide over de N525. In deze overeenkomst zijn afspraken vastgelegd met de partners over onder andere financiën, locatie, eigendom, beheer en verdere uitwerking van één van de twee voorkeursvarianten uit het uitgevoerde Ontwerpend Onderzoek. Daarmee is een belangrijke stap gezet richting realisatie.

Uit het eerdere participatietraject blijkt dat er uiteenlopende belangen en zorgen leven in de omgeving. Deze gaan onder andere over bomenkap, landschappelijke inpassing, verkeersveiligheid, aanpassing van paden, rustgebieden en de nut en noodzaak van de natuurbrug. Deze vervolgfase richt zich daarom op het versterken van de relatie met de omgeving, en op gerichte participatie in de verdere uitwerking van het project.

2. Doelen participatieproces

Het participatieproces in deze fase van het project Natuurbrug Westerheide heeft de volgende doelen:

- Het versterken van vertrouwen in de provincie Noord-Holland en het (opnieuw) oppakken van de dialoog met de omgeving over de Natuurbrug Westerheide.
- Het benutten van kennis en ideeën uit de omgeving bij de verdere uitwerking op enkele punten van het project.
- Het vergroten van begrip en betrokkenheid bij het ontwerp en de uitvoering van de natuurbrug.
- Het transparant maken van keuzes, inclusief waar wel en geen ruimte voor participatie is en tot welk moment.
- Het in goede afstemming met de omgeving uitvoeren van de werkzaamheden.

3. Kaders en randvoorwaarden

3.1 Participatieonderwerpen

In deze fase richt participatie zich op de verdere uitwerking van het project. De onderwerpen zijn:

- **Ontwerp toeloop natuurbrug/bomenkap**

- Zijn er specifieke plekken of bomen die volgens u extra aandacht verdienen bij de uitwerking van de plannen?
- Welke aandachtspunten ziet u bij de uitvoering van de bomenkap en de herinrichting van het gebied daarna?

- **Inrichting en aanpassing van paden, rustgebieden en recreatief gebruik**

- Een aantal paden zal verdwijnen. Hoe kunnen we de inrichting van paden, rustgebieden en recreatief gebruik zo vormgeven dat natuur en recreatie goed in balans zijn?
- Wat vindt u belangrijk bij de ligging, inrichting en toegankelijkheid van paden in de nieuwe situatie?

- **Sociale veiligheid**

- Welke aandachtspunten heeft u voor het ontwerp van de natuurbrug als het gaat om sociale veiligheid (onder en in de directe nabijheid de brug)?
- Hoe kan het ontwerp van de natuurbrug bijdragen aan een gevoel van sociale veiligheid (onder en in de directe nabijheid van de brug)?

Deze onderwerpen sluiten aan bij de zorgen en vragen die eerder in de omgeving zijn opgehaald. Daarnaast zal tijdens de uitvoeringsfase de participatie gericht zijn op de bereikbaarheid en het in goede afstemming met de omgeving uitvoeren van de werkzaamheden.

3.2 Vastgesteld beleid en randvoorwaarden

Voor de realisatie van de natuurbrug is een BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit) nodig. In het kader van de Omgevingswet is participatie een verplicht onderdeel van deze procedure. Dit betekent dat bij de aanvraag moet worden aangetoond op welke wijze belanghebbenden zijn betrokken en wat er met hun inbreng is gedaan. Participatie is daarmee niet alleen een inhoudelijk middel om het plan te verbeteren, maar ook een formele randvoorwaarde voor de besluitvorming. De participatie in deze fase wordt zo ingericht dat deze bijdraagt aan een zorgvuldig en transparant proces en tegelijkertijd voldoet aan de vereisten vanuit de Omgevingswet.

3.3 Kaders voor participatie vanuit de provincie

De participatie in de vervolgfase zal niet meer gaan over nut en noodzaak van een natuurverbinding, een ander type natuurverbinding, locatie en recreatief medegebruik. Hierover zijn in eerdere fases van het project al beslissingen genomen en participatie in deze fase zal niet leiden tot heroverweging op deze punten. Uitgangspunt is een natuurbrug (zonder recreatief medegebruik) met behoud van het huidige wegprofiel volgens de twee voorkeursvarianten uit het ontwerpend onderzoek van Smartland (te vinden op: [Natuurbrug Westerheide \(N525\)](#)), waarbij door Laren de voorkeur is uitgesproken voor een natuurbrug met een boogconstructie. Hierbij zijn de afspraken uit de Samenwerkingsovereenkomst tussen de Provincie Noord-Holland, de gemeente Laren en Hilversum en GNR leidend.

4. Doelgroepen / stakeholders

Uit de stakeholderanalyse zijn achttien (stakeholder)groepen naar voren gekomen. Deze staan hieronder en zijn verder uitgewerkt in de stakeholderanalyse:

1. **Bestuur** (Gedeputeerde Staten, College van B&W Hilversum, College van B&W Laren, Bestuur Goois Natuurreservaat)
2. **Politiek** (Provinciale Staten, gemeenteraad Hilversum, gemeenteraad Laren)
3. **Partners** (Goois Natuurreservaat, Gemeente Laren, Gemeente Hilversum)
4. **Intern PNH** (IPM-team, Beheer, Natuur & Recreatie, Ingenieursdiensten, Sector Beheer Strategie en Programmering, Servicepunt, Sector Netwerkmanagement en Gebruik, Verkeerscoördinatiepunt)
5. **Waterschap en waterbedrijven** (Vitens, PWN, Waterschap Amstel Gooi en Vecht)
6. **Omgevingsdiensten** (Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, Omgevingsdienst Flevoland, Gooi, Vechtstreek, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied)
7. **Nutsbedrijven en K&L beheerders** (Liander, KPN, en overige K&L beheerders e.d.)
8. **Omliggende bedrijven/bedrijventerreinen** (restaurant La Place, Theehuis 't Bluk, Mediapark, Voestalpine Tracksolutions, omroepen/NOS/NPO/Talpa)
9. **Omliggende instituten/plekken** (Geologisch Museum Hofland, Scholencombinatie Laar & Berg, St. Janskerkhof, Gemeentelijke Begraafplaats, GNR Dagcamping Westerheide, bijenschans Kuil van Koppel)
10. **Klankbordgroep GNR** (Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland - afdeling Naerdincklant, Fietsersbond - afdeling Gooise Meren, Gooise Atletiek Club, IVN Gooi en Omstreken, Kynologen Club Gooi- en Eemland, Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie, Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging - afdeling Gooi, Nardinclant Landschapsbeheer, Stichting Behoud Gooise Heide, Stichts Gooise Wandelsport Bond, Vereniging Leefmilieu Het Gooi, de Vechtstreek e.o., Vereniging Vrienden van het Gooi, Vogelwerkgroep Het Gooi en omstreken, Wielersportbond Nederlandse Toer Fiets Unie, Pachters, Beheervrijwilligers GNR)
11. **Overige natuur/belangenverenigingen** (Nederlandse Mycologische Vereniging, roofvogelwerkgroep, historische vereniging)
12. **Omwonenden/recreanten** (Recreanten, Larense Buurtpreventieverenigingen Argus en Westerheide, Bewoners Larenseweg, Inwoners Laren, Inwoners Hilversum)
13. **Nood- en Hulpdiensten** (Meldkamer, Ambulance, Politie Midden NL, Brandweer, Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek)
14. **Beroepsvervoer** (Veilig Verkeer NL, Transdev Nederland, TLN)
15. **Bedrijfsverenigingen** (Het Ondernemershuys Hilversum, Vereniging Larense Ondernemersbelang, BVHilversum)
16. **Lokale/regionale media** (NH Gooi, Enter Media, De Gooi- en Eemlander, Gooi TV, Larens Journaal)
17. **Overige belanghebbenden** (Adviescommissie Ruimtelijke Ordening, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (Regio Noord-West), Provincie Utrecht)
18. **Opdrachtnemers** (ingenieursbureau, aannemer)

5. Participatievormen

De participatie in deze fase is gericht op raadplegen en bestaat uit:

- Gerichte participatie met kleinere groepen stakeholders
- Thematische werksessies
- Gerichte gesprekken met belanghebbenden

Deze aanpak sluit aan bij de behoefte om verdiepend in gesprek te gaan en beter in te spelen op specifieke zorgen en belangen.

6. Werkvormen

6.1 Participatievragen en werkvormen

Voor het (opnieuw) oppakken van de dialoog met de omgeving in deze fase van het project, zullen we de volgende werkvormen inzetten:

- Wandeling voor direct omwonenden waarin we hen informeren over waarom we een natuurbrug gaan bouwen hier, de huidige stand van zaken van het project, aangeven op welke onderwerpen participatie in deze fase mogelijk is en meenemen in de volgende stappen. Afhankelijk van de interesse kan dit een of enkele keren worden georganiseerd.
- In plaats van één grote bijeenkomst worden gerichte gesprekken georganiseerd met verschillende stakeholdergroepen. Door gesprekken per stakeholdergroep te organiseren ontstaat meer ruimte voor inhoudelijke dialoog en kunnen specifieke zorgen of belangen beter worden besproken.
- Via brieven en/of de regionale media zullen we de werkwijze toelichten en bewoners wijzen op de participatiemogelijkheden.

Per participatieonderwerp worden vervolgens verschillende werkvormen ingezet om antwoord te krijgen op de participatievragen. Hoewel het verschillende participatieonderwerpen zijn, zullen we met de omgeving, en met name met de bewoners, zoveel mogelijk de plannen voor de natuurbrug en de inrichting van de toeloop in zijn geheel bespreken.

- Ontwerp toeloop natuurbrug/bomenkap

GNR voert samen met de provincie de participatie uit over het ontwerp van de toeloop van de natuurbrug en de bomenkap die nodig is om een bos-heide-verbinding te creëren. Belangrijke stakeholders zijn Vitens, de leden van de klankbordgroep van GNR, overige natuur- en belangenorganisaties, omwonenden en recreanten. Hiervoor worden kleine themasessies, wandelingen en gerichte gesprekken georganiseerd, waarbij wordt gewerkt met kaarten en schetsen. Hierbij kunnen stakeholders bijvoorbeeld concreet aangeven welke bomen/plekken belangrijk zijn.

Er wordt vooraf input opgehaald bij stakeholders en daarnaast stakeholders kunnen reageren op het ontwerp. Tot slot vindt een terugkoppeling plaats van wat wel/niet is overgenomen. Dit doen we zowel direct richting de stakeholders die input hebben gegeven, als door een kort verslag op de website.

- Inrichting en aanpassing van paden, rustgebieden en recreatief gebruik

GNR voert de participatie uit over de inrichting en aanpassing van paden, rustgebieden en recreatief gebruik. Bij dit onderwerp zijn ook Vitens, de leden van de klankbordgroep van GNR, overige natuur- en belangenorganisaties, omwonenden en recreanten de belangrijke stakeholders. Op basis van gebiedskennis stelt GNR een voorstel op voor de inrichting. Dit voorstel wordt besproken met verschillende stakeholders, die hierop kunnen reageren en

aandachtspunten kunnen meegeven. De opgehaalde input wordt, na afweging of het past binnen de projectkaders, verwerkt in het ontwerp. Dit gebeurt bijvoorbeeld via werksessies en gesprekken met stakeholders. Tot slot vindt een terugkoppeling plaats van wat wel/niet is overgenomen. Dit doen we zowel direct richting de stakeholders die input hebben gegeven, als een kort verslag op de website.

- Sociale veiligheid

De Provincie Noord-Holland vraagt het ingenieursbureau om bepaalde afwegingen met betrekking tot sociale veiligheid visueel uit werken. Aan de deelnemers, waaronder onder meer leerlingen van de middelbare school Laar & Berg en omwonenden, wordt gevraagd hierover hun mening en ideeën te delen. Op dit moment wordt gedacht aan een of twee thematische werksessie(s) over sociale veiligheid. De participatievorm wordt verder uitgewerkt in afstemming met het ingenieursbureau. Tot slot vindt een terugkoppeling plaats van wat wel/niet is overgenomen. Dit doen we zowel direct richting de stakeholders die input hebben gegeven, als een kort verslag op de website.

Deze werkvormen worden separaat per participatievraag nog verder uitgewerkt en gepland.

6.2 Terugkoppeling voortgang

De voortgang van het ontwerp van de natuurbrug en de uitvoering wordt periodiek geagendeerd in de **klankbordgroep GNR**, waaraan vertegenwoordigers van gebruikers en belangenorganisaties deelnemen. De klankbordgroep fungeert als een belangrijk platform voor het delen van informatie, het ophalen van reacties en het bespreken van aandachtspunten uit de omgeving. Leden van de klankbordgroep kunnen signalen, zorgen en suggesties inbrengen, die door GNR worden meegewogen in de verdere uitwerking van het ontwerp en de uitvoering. De klankbordgroep wordt geraadpleegd en is geen besluitvormend orgaan.

Daarnaast speelt het project zich af in een bestuurlijke en politieke context waarin de **gemeenteraad van Laren** een belangrijke rol heeft. De raad is betrokken bij de besluitvorming rondom de benodigde planologische procedure (BOPA) en heeft zich in eerdere fases uitgesproken over het project en de zorgen uit de omgeving. Dit betekent dat signalen uit de participatie niet alleen van belang zijn voor de verdere uitwerking van het ontwerp, maar ook een rol spelen in de bestuurlijke afweging en besluitvorming op lokaal niveau. Het participatieproces houdt rekening met deze dynamiek en zorgt voor een zorgvuldige en tijdige terugkoppeling richting de gemeente en de raad.

Een **inloopbijeenkomst voor bewoners** wordt georganiseerd op het moment dat een verder uitgewerkt ontwerp beschikbaar is. Tijdens deze bijeenkomst wordt de omgeving geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld om te reageren op de plannen. Met behulp van een tentoonstelling met informatieborden kan het ontwerp voor de brug, de toeloop en de paden integraal worden gedeeld met de bewoners. Ook kan dan de mogelijkheid worden geboden voor een aantal wandelingen in het gebied.

Daarnaast kan, voorafgaand aan de uitvoering, een informatiebijeenkomst worden georganiseerd gericht op de planning, werkzaamheden en te verwachten hinder.

Tijdens de **uitvoeringsfase** is participatie tenslotte gericht op het in goede afstemming met de omgeving uitvoeren van de werkzaamheden. Dit betekent dat we samen met de aannemer de omgeving actief informeren, waar mogelijk rekening houden met belangen uit de omgeving en signalen snel oppakken, met als doel overlast te beperken en het vertrouwen te behouden.

6.3 Aanvullende kansen op het participatieproces

De participatieaanpak hierboven vormt de basis voor een gedragen ontwerp en uitvoering. Aanvullend zijn er kansen om het proces te versterken en het bewustzijn en de kennis verder te vergroten. We denken aan de volgende kansen:

Natuur- en projectvideo

In samenwerking met het Goois Natuurreservaat (GNR) wordt een korte video ontwikkeld. Deze video laat op een toegankelijke manier zien wat het positieve effect is van de natuurverbinding op de lokale flora en fauna in het Gooi. Tegelijk brengt de video de belangrijkste uitgangspunten voor het ontwerp in beeld en de afspraken die zijn gemaakt in de samenwerkingsovereenkomst (SOK). De video wordt ingezet tijdens stakeholdersessies, op de projectwebsite en, waar mogelijk, via (lokale) media. Zo draagt de film bij aan bewustwording en kennisvergroting over de natuurverbinding en ecologie in het Gooi bij een breed publiek.

Resultaat: vergroten van bewustwording en kennis over de unieke natuur, het belang van deze natuurverbinding in het Gooi en de uitgangspunten voor het ontwerp van de natuurbrug.

Bouwfase – procesvideo

In een latere fase van het project wordt, in samenwerking met de aannemer, een tweede video ontwikkeld. Deze video volgt het bouwproces van de natuurbrug en geeft inzicht in de verschillende stappen van realisatie tot oplevering.

Resultaat: Inzicht bieden in de aanleg van een natuurbrug en laten zien hoe het project uiteindelijk leidt tot een werkende natuurverbinding.

Informatie en ruimte voor bijeenkomsten in Museum Hofland

In het nabijgelegen Museum Hofland kunnen we via een speciale flyer informatie delen over de nieuwe natuurbrug. Het museum heeft al een expositie over de geschiedenis van het Gooi, mogelijk kan het museum hierbij aandacht geven aan het belang van natuurbruggen. Daarnaast kunnen we gebruikmaken van de ruimte in het museum voor informatiebijeenkomsten voor omwonenden, (natuur)organisaties en overige stakeholders.

Resultaat: vergroten van bewustwording en kennis over de unieke natuur en het belang van natuurverbindingen in het Gooi.

Excursies scholieren

GNR heeft een natuurbruggen-lespakket voor middelbare scholen en kan leerlingen een natuurbruggen-excursie aanbieden en een vervolgopdracht geven. De middelbare scholen Laar en berg en Lucent college zullen we hiervoor gaan benaderen en nagaan of hier belangstelling voor is. Mogelijk kunnen we dit lespakket ook voor lagere scholen geschikt maken en aanbieden.

Resultaat: schoolgaande kinderen (en hun ouders) begrijpen nut en noodzaak van de natuurbrug en komen meer te weten over de ecologie in dit natuurgebied. Ook kunnen berichten hierover opgepikt worden in de lokale media.

Excursies door natuurgidsen IVN

De vrijwillige natuurgidsen van het IVN zullen door GNR ingezet worden voor excursies, net zoals zij dit nu al doen op andere plekken zoals Anna's Hoeve en Monnickenberg. Met de excursies voor de natuurbrug Westerheide zullen we starten als het ontwerp verder uitgewerkt is tot voorlopig ontwerp en voordat de werkzaamheden zichtbaar voor de buitenwereld zullen starten. De natuurgidsen lichten de komst en de positieve effecten van de natuurverbinding toe. De inzet van vrijwilligers voor een project is een krachtig medium, omdat zij praten vanuit hun eigen overtuiging. GNR zal de vrijwilligers voorbereiden op de excursies en ieder half jaar een update geven.

Resultaat: Meer begrip voor (en betrokkenheid bij) natuurverbindingen door het toelichten van het belang ervan.

7. Resultaten en verankering

De participatie levert:

- Inhoudelijke input voor het ontwerp en de uitvoering
- Inzicht in zorgen, belangen en kansen
- Verbeterde afwegingen door gebruik van lokale kennis

De resultaten worden:

- Vastgelegd per participatiemoment
- Meegewogen in de verdere uitwerking
- Teruggekoppeld naar de omgeving (“dit hebben we met uw input gedaan”).

8. Communicatie

Met communicatie zorgen we dat de omgeving goed wordt meegenomen in het participatieproces. We informeren op tijd, leggen duidelijk uit wat er gebeurt en maken helder wanneer en waar mensen kunnen meedenken. Daarbij sluiten we aan op het communicatieplan (zie apart document) en gebruiken we dezelfde uitgangspunten, doelgroepen en middelen.

Doel van communicatie binnen participatie

- informeren over het proces, de planning en participatiemomenten;
- duidelijk maken waar wel en niet over meegedacht kan worden;
- signalen uit de omgeving ophalen en laten zien wat daarmee gebeurt;
- bijdragen aan vertrouwen en begrip voor het project.

Inzet van communicatiemiddelen

We maken gebruik van bestaande middelen, met een gerichte inzet voor participatie:

- projectwebsite provincie (en ook die van de partners) als centrale plek voor actuele informatie;
- nieuws- en persberichten en social media voor breder bereik;
- nieuwsbrief Gooi- en Vechtstreek voor regionale verspreiding en duiding;
- bijeenkomsten ondersteund met heldere en eenduidige informatie;
- communicatie in het gebied, zoals informatieborden;
- bewonersbrieven en omgevingsupdates in de bouwfase voor direct omwonenden;
- lokale media (advertenties, aankondigingen).

De inzet en timing sluiten aan op de communicatiekalender uit het communicatieplan (zie apart document). Daarnaast verzorgt de aannemer tijdens de bouwfase en oplevering de communicatie over de werkzaamheden en eventuele wegafsluitingen en hinder, nauw afgestemd met de betrokken partijen.

Positionering van participatie in communicatie

In alle communicatie maken we duidelijk:

- wat het doel is van participatie;
- over welke onderwerpen input wordt gevraagd;
- welke keuzes al vaststaan.

9. Organisatie

De provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor het participatieproces. Samenwerking vindt plaats met de gemeenten Laren en Hilversum en het Goois Natuurreservaat. Het ingenieursbureau ondersteunt de provincie bij de voorbereiding en uitvoering van het participatieproces, onder andere door het uitwerken en visualiseren van ontwerpvarianten, het leveren van inhoudelijke expertise en het bijdragen aan bijeenkomsten en sessies met stakeholders.

De communicatie wordt gezamenlijk uitgevoerd door provincie, Goois Natuurreservaat en gemeenten, met één afgestemde lijn richting de omgeving. In een later stadium zal ook de aannemer de nodige communicatie verzorgen over de werkzaamheden langs en over de N525.

10. Planning

De participatie sluit aan op de fasering van het project en de communicatiekalender.

Belangrijke stappen zijn:

- Start met terugkoppeling op eerdere participatie;
- Thematische participatiemomenten;
- Afronding participatieproces op de participatieonderwerpen (voor de keuze van een aannemer);
- Doorlopende communicatie en terugkoppeling;
- De planning wordt verder uitgewerkt in samenhang met het communicatieplan.

De planning van de verschillende communicatiemomenten wordt nader uitgewerkt.

11. Evaluatie

De provincie Noord-Holland evalueert het participatieproces na afloop van het project. Daarbij wordt gekeken naar het bereik, proces, gebruikte werkvormen, de kwaliteit van de input en hoe deze is meegenomen in het ontwerp en de uitvoering. De uitkomsten worden gebruikt om het proces waar nodig bij te stellen en om lessen mee te nemen.